

Huvudman

Västerås kommun
kontaktcenter@vasteras.se

Ärendet

Tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola i årskurs 9 vid grundskolan Nybyggeskolan i Västerås kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Västerås kommun en anmärkning avseende brist rörande provning. Västerås kommun ska senast den **30 december 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser betygssättning, betygskatalog och slutbetyg.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till Skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:4807) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av Nybyggeskolan i Västerås kommun inom ramen för en tematisk tillsyn om betygsättning genom prövning efter lovskola.

Syftet med tillsynen är att Skolinspektionen ska granska huruvida regleringen kring prövning efter lovskolan i årskurs 9 efterlevs. I tillsynen ingår att granska genomförandet av prövning och betygsättning.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 18 juni 2025 och intervjuer med lärare och rektor har genomförts mellan den 19 augusti 2025 och den 21 augusti 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger, slutbetyg och lärarförteckning. Huvudmannen har yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Anmärkning

Prövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av och granskat slutbetyg och betygskataloger för de elever som genomfört en prövning vid Nybyggeskolans lovskola med ett godkänt betyg. Skolinspektionen har även tagit del av och granskat huvudmannens sammanställning av de elever som deltagit vid lovskolan och om dessa genomfört en prövning. Vidare har Skolinspektionen tagit del av och granskat prov som låg till grund för prövning och betygsättning av en elev i ämnet samhällskunskap i årskurs 9.

Av inlämnade dokument framgår att det genomfördes totalt 26 prövningar vid Nybyggeskolans lovskola. Det genomfördes en prövning i ämnet bild, fem prövningar i engelska, tretton prövningar i matematik, en i samhällskunskap, tre i svenska och tre i svenska som andraspråk. Av 26 prövningar resulterade 21 prövningar i ett godkänt betyg. Betyg sattes av sex betygsättande lärare mellan den 18 juni och 30 juni 2025. Samtliga elever som har genomfört en prövning och klarat den har fått betyget E.

Lärarna som undervisat i engelska, matematik, svenska och svenska som andraspråk under lovskolan uppger i intervju att de använt sig av ett sekretesskyddat nationellt prov när prövningen genomfördes. Lärarna i engelska, svenska och svenska som andraspråk uppger vidare att prövningen skedde kontinuerligt under lovskolan och att de utöver de nationella proven använde sig av kompletterande moment, som till exempel egna framtagna prov eller gamla nationella prov, för att kunna bedöma elevens kunskaper utifrån samtliga betygskriterier. Lärarna i matematik uppger att prövningen skedde i slutet av lovskolan och att de främst använt sig av nationella prov men också det underlag och de uppgifter som eleverna genomfört under lovskolan.

Läraren i samhällskunskap uppger i intervju att hen inte använt sig av nationella prov utan av egna framtagna prov när prövningen genomfördes. Läraren prövade eleven på det centrala innehållet för årskurs 9 i samhällskunskap. Av de inlämnade proven i samhällskunskap framgår det att prövningen utformats så att eleven prövats mot betygskriterierna E till A.

Vad gäller prövningen i bild uppger läraren som genomförde prövningen att det var den ordinarie bildläraren som tog reda på elevens kunskaper inom samtliga betygskriterier och sedan berättade för läraren vilka moment som eleven behövde genomföra för att kunna göra en bedömning. Läraren uppger vidare att eleven inte hade genomfört alla uppgifter under läsåret som behövdes för en bedömning och att det saknades tre moment. De uppgifter som redan fanns i elevens portfolio, och som överlämnades till läraren, hade den ordinarie läraren redan bockat av och gjort en bedömning av. Läraren på lovskolan genomförde därför en prövning utifrån de tre moment som eleven gjorde på lovskolan. Rektorn uppger att eleven hade fått undervisning tidigare under vårterminen, innan lovskolan, men skulle inte hinna slutföra sina uppgifter. Delar av ämnet prövades redan innan på terminen och avslutades sedan på lovskolan.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå prövning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå prövning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om prövningen. (10 kap. 23 § skollagen 2010:800).

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven

avslutat årskurs 9 och uppgå till sammanlagt minst 50 timmar. (10 kap. 23 b § skollagen andra stycket)

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg. (10 kap. 20 § första stycket skollagen)

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygs-kriterier som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika betygs-kriterier för olika betygssteg. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygs-kriterierna. (Lgr 22, 2.7 Bedömning och betyg)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Västerås kommuns verksamhet vid Nybyggeskolan inte uppfyller författningarnas krav avseende att betygssättande lärare ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper.

Av utredningen framgår visserligen att lärare har genomfört prövningar som har omfattat samtliga betygs-kriterier i ämnena och att lärarna därmed har gjort en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygs-kriterierna. Det framgår dock att prövningen i ämnet bild har genomförts genom att en elev har fått göra en komplettering med tre uppgifter på lovskolan. Läraren har sedan genomfört en prövning endast på de uppgifter som eleven genomförde på lovskolan trots att elevens betyg grundar sig på uppgifter som genomfördes både före och under lovskolan. Av utredningen framkommer det också att det var en annan lärare som bedömde uppgifterna som genomfördes före lovskolan och som tog reda på elevens kunskaper inom samtliga betygs-kriterier. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att läraren som genomförde prövningen på lovskolan inte har gjort en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygs-kriterier som gäller för ämnet och satt det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygs-kriterierna. Att läraren inte själv har säkerställt att samtliga betygs-kriterier är uppfyllda är en brist.

Vidare visar utredningen att huvudmannen genomfört prövningar för betyg i de ämnen som undervisningen i lovskolan på Nybyggeskolan har avsett och att prövningen erbjuds i anslutning till lovskolan under juni månad. Ärendet avslutas därför i dessa delar.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Västerås kommuns verksamhet vid Nybyggeskolan uppfyller inte författningarnas krav fullt ut vad gäller prövning. Utredningen visar att det avser endast en lärare, och för en elev i ett ämne, som vid prövningen inte gjort en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygsriterier som gäller för det ämnet. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela ange ange huvudmannens namn en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av utredningen framgår att betygen har satts av samma lärare som undervisat eleven vid lovskolan och genomfört prövningen. Samtliga lärare som beslutat om betyg efter prövning vid lovskolan är legitimerade lärare.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § första och andra styckena skollagen)

Om fler än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas och bara någon eller några av dessa är legitimerade, ska betyget beslutas av den eller de legitimerade lärarna. (6 kap. 3 § skolförordningen)

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen (2010:800) samt 3 och 4 §§ i detta kapitel gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning

1. i modersmål, eller
2. som avses i 2 kap. 17 § skollagen.

Första stycket gäller bara i de fall läraren bedriver sådan undervisning som avses i samma stycke 1 eller 2. (6 kap. 5 § skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygskatalog och slutbetyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Betygskatalog

Skolinspektionen har tagit del av och granskat betygskatalogen för de 21 elever som fått ett godkänt betyg efter provning vid lovskolan. Betygskatalogen förs på papper, en sida för respektive elev där det framgår betyget i det ämne som eleven genomförde provning i. Av betygskatalogerna framgår elevens namn, årskurs, ämne och betyg. Vidare framgår även uppgift om skolans namn, skolenhetskod och lägeskommun. Elevens nya och gamla betyg anges i betygskatalogen och betygskatalogen är signerad av betygsättande lärare. Det framgår också att det nya betyget är satt efter provning.

Slutbetyg

Skolinspektionen har i ärendet granskat slutbetyg för de 21 elever som fått ett godkänt betyg efter provning vid lovskolan. Samtliga slutbetyg är underskrivna av rektorn och daterade efter det att provningarna genomförts.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. (6 kap. 10 § skolförordningen)

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. En sådan elev som därefter har slutfört den högsta årskursen har rätt att få ett nytt slutbetyg. För en elev som inte har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när eleven har slutfört den högsta årskursen. (6 kap. 14 § skolförordningen)

Den som redan har slutbetyg har efter provning i ett eller flera ämnen rätt att få ett nytt slutbetyg. (6 kap. 21 § skolförordningen)

Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygskatalogen elektroniskt får uppgiften istället signeras med en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalifierade elektroniska signaturer. (7 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS:2011:123) om betygskatalog)

En betygskatalog ska bland annat innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg. (8 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog)

En betygs katalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygs katalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan, sameskolan och specialskolan markeras med ett horisontellt streck. Dessutom ska betygs katalogen innehålla uppgift om att ett avgångsintyg har utfärdats, enligt 6 kap. 17 § skolförordningen. (9 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:123) om betygs katalog)

Skolinspektionens bedömning

Betygs katalog och slutbetyg

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen avslutar ärendet avseende denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Charlotte Rosengren.

Utredaren Erica Underwood har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Åsa Jansson medverkat.